

Asettamispäätös; Rikoslain 1 luvun uudistamista koskeva työryhmä

Oikeusministeriö on tänään asettanut työryhmän valmistelemaan ehdotusta rikoslain 1 luvun alueellista soveltamisalaa koskevan lainsäädännön uudistamiseksi.

Toimikausi

Työryhmän toimikausi on 5.5.2025–30.4.2026.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman (Vahva ja välittävä Suomi, s. 195) kirjauksen mukaan rikoslain alueellista soveltamisalaa koskevat 1 luvun säännökset uudistetaan.

Säännösten ajantasaisuuden varmistaminen on tarpeen ottaen huomioon, että sääntelyä on viimeksi arvioitu kokonaisuutena vuonna 1996. Uudistamistarpeeseen vaikuttaa myös se, että rikollisuus on yhä useammin luonteeltaan rajat ylittävää, ja rikoksia tehdään soveltamisalasääntelyn näkökulmasta merkittävästi uusilla tavoilla kuten verkkoympäristössä. Soveltamisalasääntelyn ajantasaisuutta arvioitaessa tulee huomiota kiinnittää myös uudentyyppisiin rikoksiin kuten suomalaisen omaisuuden, esimerkiksi sähkö- ja tietoliikennekaapeleihin, kohdistuviin rikoksiin. Lisäksi viime vuosina on tullut voimaan useita eurooppalaisia ja kansainvälisiä sääntelyinstrumentteja, joissa on kansallisen rikosoikeuden alueelliseen soveltamisalaan liittyviä velvoitteita.

Uudistuksella varmistetaan, että rikoslain 1 luvun sääntely on kansallisesti ajan tasalla. Lisäksi varmistetaan, että rikoslain alueelliset soveltamisalasäännökset mahdollistavat rikosvastuun asianmukaisen toteuttamisen ja täyttävät kansainvälisten ja eurooppalaisten sääntelyinstrumenttien mukaiset velvoitteet. Sääntelyn selkeyttäminen tehostaa myös sen sovellettavuutta.

Oikeusministeriö julkaisi 22.4.2025 professori Dan Heleniuksen kirjoittaman selvityksen Suomen rikosoikeuden soveltamisalaa koskevan sääntelyn nykytilasta ja muutostarpeista (Oikeusministeriön julkaisuja, Selvityksiä ja ohjeita 2025:19). Selvityksen mukaan rikoslain 1 luvun rakenne vaikuttaa edelleen toimivalta ja selkeältä, mutta useita luvun pykäläiä voi olla tarvetta muuttaa tai pohtia niiden muutostarvetta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Oikeusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 25
 00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

09 1606 7730
 +358 9 1606 7730

kirjaamo.om@gov.fi
 oikeusministerio.fi

Tavoitteet, tehtävät ja tuotokset

Tavoitteena on uudistaa rikoslain alueellista soveltamista koskeva lainsäädäntö edellä todetun hallitusohjelmakirjauksen ja muiden tarpeellisten täsmennysten toteuttamiseksi. Tavoitteena on ajantasainen, selkeä ja johdonmukainen sääntely, joka mahdollistaa rikosvastuun asianmukaisen toteuttamisen ja johtaa mahdollisimman ennakoitavaan soveltamiskäytäntöön.

Työryhmän tehtävänä on selvittää rikoslain alueellista soveltamista koskevan lainsäädännön muutostarpeet ja valmistella hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus rikoslain 1 luvun säännösten muuttamisesta. Työryhmän tarkasteltavia kysymyksiä ovat muun muassa:

- rikoksen tekopaikkaa koskevan liittymäsäännön sisältö,
- kaksoisrangaistavuuden sisällölle asetettavat vaatimukset ja siitä tehtävät poikkeukset,
- nk. universaalirikosten laajuus ja niiden sääntelyn toteuttamistapa,
- EU:n ja sen sääntelyn riittävän selkeä huomioiminen rikoslain 1 luvun säännöksissä ja
- teknisen kehityksen mahdollistamien uusien rikollisuuden muotojen huomioiminen.

Työryhmä voi valmistelun aikana kuulla asiantuntijoita.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Lainsäädäntöneuvos Kristiina Koivukari, oikeusministeriö

Työryhmän jäsenet:

Erityisasiantuntija Annika Hoffren, oikeusministeriö

Poliisiylitarkastaja Sami Ryhänen, sisäministeriö ja varajäsen johtava asiantuntija Sami Nevalainen

Erityisasiantuntija Johanna Hossa, ulkoministeriö ja varajäsen ulkoasiainsihteri Liisa Oravisto Gomes

Poliisitarkastaja Niina Koivisto, Poliisihallitus ja varajäsen poliisitarkastaja Olga Larinkari

Valtionsyyttäjä Tuuli Eerolainen, syyttäjälaitos ja varajäsen valtionsyyttäjä Sampsa Hakala

Hovioikeudenneuvos Katariina Jahkola, Helsingin hovioikeus

Asianajaja Pekka Ylikoski, Suomen Asianajajat

Professori Dan Helenius, Helsingin yliopisto ja varajäsen professori Kimmo Nuotio

Annika Hoffren toimii myös työryhmän sihteerinä.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 a §:n 1 mom. (609/1986, muut. 657/2021) nojalla valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Kustannukset ja yleiset määräykset

Työryhmä hoitaa tehtävänsä virkatyönä, eikä työryhmän työskentelystä makseta kokouspalkkioita. Muiden kuin viranomaisia edustavien jäsenten ja asiantuntijoiden matkakustannukset korvataan valtion matkustussäännön mukaisesti.

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Ville Hinkkanen

Yksikönpäällikkö

Jussi Matikkala

Jakelu	Työryhmän puheenjohtaja ja jäsenet
Tiedoksi	Oikeusministeriö - erityisavustaja Liesegang - kansliapäällikkö - viestintäyksikkö - kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto Sisäministeriö Ulkoministeriö Poliisihallitus Tuomioistuinvirasto Syyttäjälaitos Suomen Asianajajat Helsingin yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta

VN/24186/2023-OM-9

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: